

Pathology of the Structure and Jurisdiction of Disciplinary Committees for Student Misconduct

1. Hamed Parkhid*: Master's student in Criminal Law and Criminology, Department of Law, Taft Branch, Islamic Azad University, Taft, Iran. Email: hamedparkhid@gmail.com (Corresponding Author)
2. Masoud Rasoulmoghadam: Master's student in Criminal Law and Criminology, Department of Law, Yasouj Branch, Islamic Azad University, Yasouj, Iran

ABSTRACT

This study aims to investigate and analyze the structure and jurisdiction of disciplinary bodies responsible for addressing student violations in Iranian universities. This qualitative research utilized a literature review to collect data. The resources used include books, academic articles, disciplinary regulations, and relevant laws from the Iranian higher education system. Data analysis was conducted based on theoretical saturation, and the gathered information was examined using content analysis methods. The findings reveal that the current structure of disciplinary bodies dealing with student violations faces multiple issues, including a lack of transparency in jurisdiction, insufficient independent oversight, and unfair practices. Additionally, academic and financial violations by students are among the most critical areas that require revisions and updates in disciplinary regulations. The existing weaknesses in this system have resulted in diminished trust among students toward these bodies. The study highlights the necessity of reforming the structure and enhancing the jurisdiction of student disciplinary bodies. Establishing independent oversight mechanisms, clarifying jurisdiction, and revising disciplinary regulations can improve the performance of these bodies and promote fairness in handling student violations. Furthermore, continuous training for disciplinary committee members and a focus on addressing academic and financial violations should be prioritized.

Keywords: *Disciplinary bodies, student violations, jurisdiction, disciplinary structure, educational justice, academic misconduct.*

How to cite: Parkhid, H., & Rasoulmoghadam, M. (2023). Pathology of the Structure and Jurisdiction of Disciplinary Committees for Student Misconduct. *Comparative Studies in Jurisprudence, Law, and Politics*, 5(2), 53-65.

© 2023 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Submit Date: 29 June 2023
Revise Date: 12 August 2023
Accept Date: 25 August 2023
Publish Date: 19 September 2023

پژوهش‌ها و تطبیق فقه،

حقوق و سیاست

آسیب شناسی ساختار و صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان

۱. حامد پرخید: دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی، گروه حقوق، واحد تفت، دانشگاه آزاد اسلامی، تفت، ایران. پست الکترونیک: hamedparkhid@gmail.com (نویسنده مسئول)
۲. مسعود رسولی مقدم: دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی، گروه حقوق، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی و آسیب‌شناسی ساختار و صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان در دانشگاه‌های ایران انجام شده است. این پژوهش از نوع کیفی بوده و از روش مرور ادبیات برای گردآوری داده‌ها استفاده شده است. منابع مورد استفاده شامل کتب، مقالات علمی، آیین‌نامه‌های انضباطی و مقررات مربوط به نظام‌های دانشگاهی ایران بوده است. تحلیل داده‌ها بر اساس اشباع نظری انجام شده و اطلاعات به دست آمده با استفاده از روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان می‌دهد که ساختار فعلی مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان با مشکلات متعددی همچون کمبود شفافیت در صلاحیت‌ها، نبود نظارت مستقل و رویه‌های ناعادلانه روبرو است. همچنین، تخلفات علمی و مالی دانشجویان از جمله مهم‌ترین مواردی هستند که نیازمند بازنگری و بازتعریف در آیین‌نامه‌های انضباطی می‌باشند. ضعف‌های موجود در این سیستم باعث کاهش اعتماد دانشجویان به مراجع انضباطی شده است. پژوهش نشان می‌دهد که اصلاح ساختار و بهبود صلاحیت‌های مراجع انضباطی دانشجویان ضروری است. ایجاد سازوکارهای نظارتی مستقل، شفاف‌سازی صلاحیت‌ها و بازنگری در آیین‌نامه‌های انضباطی می‌تواند به بهبود عملکرد این نهادها و افزایش عدالت در رسیدگی به تخلفات دانشجویان کمک کند. همچنین، آموزش مداوم اعضای هیئت‌های انضباطی و توجه به تخلفات علمی و مالی باید در اولویت قرار گیرد.

واژگان کلیدی: مراجع انضباطی، تخلفات دانشجویان، صلاحیت‌ها، ساختار انضباطی، عدالت آموزشی، تخلفات علمی.

نحوه استناددهی: پرخید، حامد، و رسولی مقدم، مسعود. (۱۴۰۲). آسیب شناسی ساختار و صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان. پژوهش‌های تطبیقی فقه، حقوق و سیاست، ۵(۲)، ۵۳-۶۵.

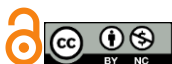
© ۱۴۰۲ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

تاریخ ارسال: ۸ تیر ۱۴۰۲

تاریخ بازنگری: ۲۱ مرداد ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۳ شهریور ۱۴۰۲

تاریخ چاپ: ۲۸ شهریور ۱۴۰۲

مفهوم دادرسی عادلانه و حق محاکمه منصفانه یکی از اصول بنیادین حقوق بشر است که در نظام‌های حقوقی مختلف، به ویژه در حقوق ایران، به آن توجه ویژه‌ای شده است (Yavari, 2004, 2014). بسیاری از پژوهشگران و نویسندگان در زمینه حقوق انضباطی دانشگاه‌ها به اهمیت رعایت این اصل در مواجهه با تخلفات دانشجویی اشاره کرده‌اند (Moradkhani & Mahmoudi, 2020). با توجه به حساسیت موضوع، بررسی ساختار و صلاحیت مراجع انضباطی از منظر دادرسی عادلانه، امری ضروری است که می‌تواند به بهبود فرآیندهای اجرایی و کاهش تخلفات در دانشگاه‌ها کمک کند.

نظام انضباطی دانشگاه‌ها، به‌عنوان یکی از ارکان اجرایی دانشگاه، مصادیق مختلفی از رفتارهای دانشجویی را به‌عنوان تخلف می‌شناسد. این مصادیق شامل تخلفات علمی مانند تقلب در امتحانات، سرقت علمی، جعل مدارک و عدم رعایت استانداردهای پژوهشی است. تخلفات دیگر مانند رفتارهای ناپسند اجتماعی، شامل شرکت در تجمعات غیرمجاز، نقض مقررات داخلی دانشگاه یا هر نوع رفتار مغایر با قوانین دانشگاه، نیز در این حوزه جای می‌گیرند (Mohseni, 2006). این تخلفات معمولاً از طریق نهادهای انضباطی بررسی و رسیدگی می‌شود تا عدالت رعایت گردد.

از دیگر مصادیق تخلفات دانشجویی، می‌توان به تخلفات اخلاقی و اجتماعی اشاره کرد. رفتارهای خلاف عفت عمومی، درگیری‌های فیزیکی یا لفظی با سایر دانشجویان یا کادر دانشگاه، و همچنین نقض حقوق سایرین، از جمله مواردی است که در بسیاری از آیین‌نامه‌های انضباطی دانشگاه‌ها تعریف و مورد پیگیری قرار می‌گیرد (Einollahi & Zolfi Gol, 2022). این نوع تخلفات ممکن است علاوه بر تحریم‌های انضباطی داخلی، پیگردهای قانونی نیز به دنبال داشته باشد.

در برخی از موارد، تخلفات مالی نیز از مصادیق تخلفات دانشجویی محسوب می‌شود. برای مثال، سوءاستفاده از منابع دانشگاهی مانند تسهیلات آموزشی و پژوهشی، یا تقلب در استفاده از کمک‌های مالی، از جمله این نوع تخلفات است (Bagheri et al., 2013). تخلفات مالی به دلیل ارتباط با منابع مالی و اموال عمومی دانشگاه، اغلب با دقت بیشتری مورد بررسی قرار می‌گیرد و ممکن است شامل جریمه‌های سنگین یا اخراج دانشجو از دانشگاه باشد. مراجع رسیدگی‌کننده به تخلفات انضباطی در دانشگاه‌ها معمولاً به‌عنوان نهادهای شبه‌قضایی عمل می‌کنند. این نهادها باید از استقلال کافی برای اتخاذ تصمیمات عادلانه برخوردار باشند تا تحت تأثیر فشارهای سیاسی یا اجتماعی قرار نگیرند (Azizi, 2013). مطالعات نشان می‌دهد که انتخاب اعضای این مراجع و نحوه انتصاب آن‌ها می‌تواند تأثیر مستقیمی بر استقلال و بی‌طرفی آن‌ها داشته باشد (Emami & Mousavi, 2004). همچنین، بررسی صلاحیت این مراجع نشان می‌دهد که در برخی موارد، تداخل وظایف و عدم تعریف دقیق حدود اختیارات آن‌ها منجر به مشکلاتی در فرآیند دادرسی شده است (Bagheri & Barzegar, 2020).

موضوع دیگر که باید به آن توجه شود، چگونگی رسیدگی به تخلفات دانشجویان و رعایت حقوق آن‌ها در فرآیند انضباطی است. اصولاً نظام‌های انضباطی باید به گونه‌ای طراحی شوند که حقوق دانشجویان در برابر تخلفات اداری و قانونی رعایت شود (Tah & Ashrafi, 2011). در این راستا، مفهوم "محاکمه عادلانه" که در حقوق بین‌الملل و حقوق داخلی به آن اشاره شده است، نقشی حیاتی در نظام‌های انضباطی دارد. اصول دادرسی عادلانه شامل حق دفاع، حق اعتراض به تصمیمات، و حق برخورداری از وکیل است (Yavari, 2004). بسیاری از پژوهشگران به این نکته اشاره کرده‌اند که رعایت این اصول می‌تواند به کاهش نارضایتی‌های دانشجویی و افزایش اعتماد به مراجع رسیدگی‌کننده منجر شود (Aghaei Jannat Makan, 2017).

ساختار مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی باید به گونه‌ای باشد که از استقلال و بی‌طرفی کافی برخوردار باشد. بسیاری از صاحب‌نظران بر این باورند که نهادهای شبه‌قضایی مانند مراجع انضباطی باید از نهادهای اجرایی و مدیریتی دانشگاه جدا باشند تا تحت تأثیر مستقیم آن‌ها قرار نگیرند (Babaei & Davar, 2012). استقلال این نهادها می‌تواند تضمین‌کننده تصمیم‌گیری عادلانه و بی‌طرفانه در خصوص تخلفات دانشجویی باشد (Emami & Estavar Sangari, 2013). همچنین، وجود ساختار سلسله‌مراتبی مشخص و تعریف وظایف و اختیارات هر یک از اعضای این مراجع می‌تواند به بهبود عملکرد آن‌ها کمک کند (Emami & Mousavi, 2004).

ساختار مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی در دانشگاه‌های ایران معمولاً به صورت نهادهای شبه‌قضایی طراحی شده است که وظیفه اصلی آن‌ها بررسی و رسیدگی به تخلفات دانشجویان است. این مراجع شامل هیئت‌های انضباطی هستند که در سه سطح هیئت بدوی، تجدیدنظر و نهایی فعالیت می‌کنند (Khosravi, 2019). هیئت بدوی معمولاً اولین مرحله رسیدگی به تخلفات دانشجویی است که در آن تصمیمات اولیه گرفته می‌شود و در صورت اعتراض، پرونده به هیئت تجدیدنظر ارجاع می‌شود.

ساختار این هیئت‌ها معمولاً شامل اعضای حقوقی و افراد متخصص در امور انضباطی است که از سوی مدیریت دانشگاه انتخاب می‌شوند (Bagheri & Barzegar, 2020). این اعضا موظف به رعایت اصول دادرسی عادلانه و احترام به حقوق دانشجویان در فرآیند رسیدگی هستند. با این حال، یکی از انتقاداتی که به ساختار موجود وارد است، کمبود شفافیت در انتخاب اعضای هیئت‌ها و احتمال تأثیرپذیری آن‌ها از نهادهای اجرایی دانشگاه است (Babaei & Davar, 2012). یکی دیگر از مشکلات ساختاری موجود، عدم وجود سیستم نظارتی قوی بر عملکرد این مراجع است. اگرچه آیین‌نامه‌های مختلفی برای هدایت فرآیندهای انضباطی وجود دارد، اما نبود سیستم‌های نظارتی دقیق می‌تواند منجر به نقض حقوق دانشجویان یا تصمیمات غیرعادلانه شود (Najabat Khah et al., 2017).

صلاحیت مراجع انضباطی باید به صورت دقیق و شفاف تعریف شود تا از تداخل وظایف و بروز مشکلات حقوقی جلوگیری شود. بسیاری از پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تداخل در صلاحیت مراجع انضباطی و دیگر نهادهای دانشگاهی، یکی از عوامل اصلی نارضایتی‌های دانشجویی است (Bagheri & Barzegar, 2020). همچنین، تعیین محدوده اختیارات این مراجع و تمایز بین تخلفات علمی، اداری و شخصی دانشجویان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (Babaei & Gholami, 2012). در نظام‌های حقوقی موفق، صلاحیت مراجع انضباطی به گونه‌ای تنظیم می‌شود که تمام ابعاد حقوقی و اداری تخلفات دانشجویی را در برگیرد و از تصمیم‌گیری‌های سلیقه‌ای جلوگیری شود (Fathi, 2013).

صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان باید به طور دقیق و روشن تعریف شود تا از بروز ابهام یا تداخل در مسئولیت‌ها جلوگیری شود. این مراجع صلاحیت رسیدگی به انواع تخلفات دانشجویی را دارند، اما این صلاحیت‌ها باید با قوانین و مقررات دانشگاه‌ها و آیین‌نامه‌های داخلی تطابق داشته باشد (Babaei & Gholami, 2012). در صورتی که محدوده صلاحیت این مراجع به درستی مشخص نشود، ممکن است دانشجویان از حق دفاع خود محروم شوند یا تصمیمات ناعادلانه‌ای اتخاذ گردد. صلاحیت مراجع انضباطی دانشگاه‌ها باید با در نظر گرفتن استقلال آن‌ها از سایر نهادهای اجرایی دانشگاه تعیین شود. بسیاری از دانشگاه‌ها تلاش کرده‌اند تا از دخالت مدیران اجرایی یا مسئولان دانشگاه در فرآیند دادرسی جلوگیری کنند تا استقلال این نهادها حفظ شود (Azizi, 2013). به همین دلیل، اعضای مراجع انضباطی اغلب از میان افراد حقوقی و متخصصان در امور انضباطی انتخاب می‌شوند تا بتوانند تصمیمات عادلانه و مبتنی بر حقوق دانشجویی اتخاذ کنند.

یکی از مهم‌ترین چالش‌های موجود در زمینه صلاحیت مراجع انضباطی، تعیین مرز دقیق بین تخلفات اداری و شخصی است. برخی از تخلفات دانشجویان ممکن است به دلیل رفتارهای شخصی آن‌ها خارج از محیط دانشگاه رخ دهد، اما تأثیرات آن بر نظم دانشگاهی انکارناپذیر است. از این رو، صلاحیت مراجع انضباطی باید به‌گونه‌ای تعیین شود که بتواند به این نوع تخلفات نیز رسیدگی کند، بدون اینکه حقوق فردی دانشجویان نقض شود (Habibzadeh & Mousavi, 2006).

تخلفات دانشجویی به دسته‌های مختلفی تقسیم می‌شوند که هر یک از آن‌ها بسته به نوع تخلف و تأثیر آن بر نظم دانشگاهی، مجازات‌ها و تنبیهات خاص خود را دارد. یکی از مهم‌ترین دسته‌های تخلفات، تخلفات علمی است که شامل تقلب در امتحانات، سرقت علمی و عدم رعایت اصول اخلاقی در پژوهش است. این نوع تخلفات به دلیل تأثیر مستقیم بر اعتبار علمی دانشجو و دانشگاه، معمولاً با جریمه‌های سنگین همراه است (Sadeghi Moghaddam & Mirzadeh, 2016a, 2016b).

تخلفات اخلاقی و اجتماعی نیز بخش بزرگی از تخلفات دانشجویی را تشکیل می‌دهد. این تخلفات شامل نقض حقوق سایر دانشجویان، شرکت در تجمعات غیرمجاز، و رفتارهای ناپسند اجتماعی مانند توهین یا تعرض به دیگران است (Shahcheragh, 2010). دانشگاه‌ها تلاش می‌کنند تا با اعمال تنبیهات متناسب با این تخلفات، محیطی امن و آرام برای سایر دانشجویان فراهم کنند. در نهایت، تخلفات مالی و اداری نیز یکی دیگر از انواع تخلفات دانشجویی است که شامل سوءاستفاده از منابع دانشگاهی، تقلب در استفاده از تسهیلات مالی و تخلف در امور اداری دانشگاه است (Bagheri & Barzegar, 2020). این نوع تخلفات به دلیل ارتباط با منابع مالی و عمومی دانشگاه، معمولاً با جریمه‌های مالی و تنبیهات سنگین همراه است و در برخی موارد ممکن است به اخراج دانشجو از دانشگاه منجر شود.

با وجود اهمیت ساختار و صلاحیت مراجع انضباطی، مشکلات و چالش‌های متعددی نیز در این زمینه وجود دارد. یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، محدودیت‌های قانونی است که مانع از اجرای کامل و صحیح قوانین انضباطی می‌شود (Najabat Khah et al., 2017). نبود قوانین جامع و کافی در زمینه تخلفات انضباطی، باعث شده است که برخی از مراجع انضباطی نتوانند به‌درستی به تخلفات دانشجویی رسیدگی کنند (Babaei & Davar, 2012). علاوه بر این، مشکلات اجرایی مانند کمبود منابع انسانی و مالی و ناهماهنگی بین نهادهای مختلف دانشگاهی نیز از دیگر چالش‌های پیش روی این مراجع است (Gorgi Azendariani & Fathi, 2015).

مسئله دیگر که باید به آن توجه شود، بی‌اعتمادی دانشجویان به مراجع انضباطی است. بسیاری از دانشجویان بر این باورند که مراجع انضباطی دانشگاه‌ها تصمیماتی ناعادلانه و سلیقه‌ای اتخاذ می‌کنند و این امر باعث کاهش اعتماد آن‌ها به این نهادها شده است (Khosravi, 2019). بی‌اعتمادی دانشجویان به مراجع انضباطی می‌تواند منجر به بروز نارضایتی‌های گسترده و حتی افزایش تخلفات دانشجویی شود. برای کاهش این نارضایتی‌ها، شفافیت در فرآیند دادرسی و فراهم کردن امکانات لازم برای دفاع از حقوق دانشجویان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (J. Mahmoudi & A. S. Eskandari, 2014; J. Mahmoudi & S. Eskandari, 2014a, 2014b).

با توجه به آنچه گفته شد، مراجع انضباطی در دانشگاه‌ها نقش کلیدی در حفظ نظم و انضباط آموزشی دارند. اما ساختار و صلاحیت این مراجع نیازمند بازبینی و اصلاحات اساسی است تا بتوانند به‌صورت مؤثرتر و عادلانه‌تر به تخلفات دانشجویی رسیدگی کنند. استقلال این مراجع، تعریف دقیق صلاحیت‌ها، رعایت اصول دادرسی عادلانه و شفافیت در فرآیندها از جمله عواملی هستند که می‌توانند به بهبود عملکرد نظام انضباطی دانشگاه‌ها کمک کنند. به منظور رسیدن به این هدف، لازم است پژوهش‌های بیشتری در زمینه حقوق انضباطی دانشگاه‌ها انجام

شود و اصلاحات قانونی و اجرایی مناسب اعمال گردد. لذا، پژوهش حاضر با هدف آسیب شناسی ساختار و صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان انجام شد.

روش پژوهش

این پژوهش به صورت کیفی انجام شده است و از مرور ادبیات برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است. این مطالعه به بررسی ساختار و صلاحیت مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان در ایران پرداخته است. به دلیل ماهیت کیفی پژوهش و تمرکز بر تحلیل نظری، هیچ مشارکت‌کننده انسانی به‌طور مستقیم مورد مطالعه قرار نگرفته و داده‌ها از منابع ثانویه به دست آمده‌اند. داده‌های این پژوهش از طریق مرور نظام‌مند منابع و اسناد مرتبط با ساختار و عملکرد مراجع انضباطی در دانشگاه‌های ایران به دست آمده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها، ابتدا متون علمی، قوانین، و مقررات مرتبط با تخلفات انضباطی دانشجویان و همچنین تحقیقات پیشین مرتبط با موضوع مورد بررسی قرار گرفتند. تحلیل داده‌ها به صورت کیفی و بر اساس روش تحلیل محتوای تماتیک انجام شد. پس از جمع‌آوری داده‌ها و رسیدن به اشباع نظری، تم‌ها و الگوهای رایج شناسایی و تحلیل شدند. اشباع نظری زمانی حاصل شد که مرور بیشتر منابع منجر به کشف اطلاعات جدیدی نشد و الگوهای موجود تثبیت شدند.

یافته‌ها

جدول ۱. نتایج دسته‌بندی مفاهیم

مفاهیم	زیرمجموعه‌ها	تم‌ها
نبود وابستگی به نهادهای اجرایی، حفظ بی‌طرفی، استقلال در تصمیم‌گیری، سیستم نظارتی قوی	استقلال سازمانی	۱. ساختار مراجع رسیدگی کننده
شفافیت نقش‌ها، وظایف مشخص، تفکیک مسئولیت‌ها، سلسله‌مراتب تصمیم‌گیری، نقش نظارتی رؤسا	ساختار سلسله‌مراتبی	
آموزش مستمر، تجربه در امور انضباطی، تخصص حقوقی، ارزیابی عملکرد رعایت عدالت، شفافیت در مراحل، فرصت دفاع، حق اعتراض، مدت زمان رسیدگی هماهنگی با واحدهای آموزشی، تعامل با مشاوران، ارتباط با دانشجویان، شفافیت در ارتباطات	منابع انسانی فرآیند رسیدگی تعامل با سایر واحدها	
تعیین محدوده اختیارات، تمایز بین تخلفات اداری و شخصی، تفسیر محدود قوانین، بررسی تخلفات جزئی	حدود اختیارات	۲. صلاحیت مراجع رسیدگی کننده
تطبيق با قوانین ملی، رعایت آیین‌نامه‌های دانشگاهی، احترام به حقوق دانشجو، پیروی از اصول حقوقی	چارچوب قانونی	
حضور در تجمعات، شرکت در اعتراضات، رعایت نظم، تأثیرگذاری بر سایر دانشجویان	تخلفات مربوط به رفتارهای عمومی	
تقلب در امتحانات، سرقت علمی، جعل مدارک، عدم رعایت قوانین پژوهشی	تخلفات علمی	
سوءاستفاده از منابع دانشگاهی، فساد مالی، نقض قوانین استخدامی، سوءاستفاده از تسهیلات	تخلفات مالی و اداری	
نوع و میزان تنبیه، تناسب با تخلف، تأثیرات تنبیه، کاهش فرصت‌های تحصیلی	تنبیهات	
ابهام در قوانین، کمبود قوانین خاص دانشگاهی، عدم تناسب قوانین با واقعیت‌های دانشجویی	محدودیت‌های قانونی	۳. مشکلات و چالش‌های مراجع رسیدگی
عدم کفایت منابع، ناهماهنگی در اجرا، تأخیر در رسیدگی، نقص در فرآیندها	مشکلات اجرایی	
نبود شفافیت در احکام، ترس از ناعادلانه بودن تصمیمات، احساس عدم امنیت در دفاع از خود	بی‌اعتمادی دانشجویان	
تأثیر مداخلات خارجی، فشار گروه‌های سیاسی، رسانه‌ها و نظارت‌های غیرعلمی	فشارهای سیاسی و اجتماعی	

تم ۱: ساختار مراجع رسیدگی کننده

استقلال سازمانی: استقلال سازمانی یکی از ارکان اساسی مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی است. نبود وابستگی به نهادهای اجرایی به مراجع اجازه می دهد که بدون فشارهای بیرونی تصمیم گیری کنند و این خود به حفظ بی طرفی در فرآیند رسیدگی کمک می کند. علاوه بر این، وجود سیستم نظارتی قوی به مراجع این امکان را می دهد که بر عملکرد خود نظارت داشته باشند و از بروز فساد و تبعیض جلوگیری کنند. این ابعاد از استقلال سازمانی می تواند به بهبود اعتبار و اعتماد به مراجع رسیدگی کننده کمک کند.

ساختار سلسله مراتبی: ساختار سلسله مراتبی در مراجع رسیدگی کننده باید شفاف باشد تا نقش ها و وظایف به طور واضح مشخص شوند. تفکیک مسئولیت ها و سلسله مراتب تصمیم گیری به مراجع اجازه می دهد که فرآیندهای رسیدگی به تخلفات به صورت سازمان یافته تری انجام شود. همچنین، نقش نظارتی رؤسا در این ساختار می تواند به عنوان یک عامل کلیدی در حفظ کیفیت و عدالت در فرآیند رسیدگی شناخته شود. این شفافیت می تواند به دانشجویان اطمینان بدهد که تصمیمات به طور عادلانه و بدون تعصب اتخاذ می شود.

منابع انسانی: منابع انسانی نقش مهمی در کارایی مراجع رسیدگی کننده به تخلفات انضباطی دارند. آموزش مستمر به اعضای مراجع باعث می شود که آن ها به روز باشند و با تغییرات قانونی و رویه های جدید آشنا شوند. تجربه در امور انضباطی و تخصص حقوقی از دیگر مؤلفه های کلیدی هستند که می توانند به بهبود فرآیندهای رسیدگی کمک کنند. همچنین، ارزیابی عملکرد اعضای مراجع می تواند به شناسایی نقاط قوت و ضعف کمک کرده و در نهایت به ارتقای کیفیت تصمیم گیری ها منجر شود.

فرآیند رسیدگی: فرآیند رسیدگی به تخلفات انضباطی باید رعایت عدالت و شفافیت را در تمامی مراحل در نظر داشته باشد. فراهم کردن فرصت دفاع برای دانشجویان و حق اعتراض به تصمیمات اتخاذ شده، از حقوق اساسی دانشجویان است که باید در نظر گرفته شود. همچنین، مدت زمان رسیدگی باید معقول و مناسب باشد تا از بی عدالتی و فشار بر دانشجویان جلوگیری شود. این موارد می توانند به افزایش اعتماد دانشجویان به مراجع رسیدگی کننده کمک کنند.

تعامل با سایر واحدها: تعامل مراجع رسیدگی کننده با سایر واحدهای آموزشی و مشاوران می تواند به بهبود فرآیندهای رسیدگی کمک کند. هماهنگی با واحدهای آموزشی باعث می شود که اطلاعات دقیق تری درباره رفتارها و عملکرد دانشجویان به دست آید. همچنین، ارتباط مؤثر با دانشجویان و شفافیت در ارتباطات می تواند به کاهش ابهام و ایجاد یک فضای آرام برای بیان مشکلات و چالش ها کمک کند. این تعاملات می توانند در نهایت منجر به بهبود کیفیت تصمیمات و افزایش رضایت دانشجویان شوند.

تم ۲: صلاحیت مراجع رسیدگی کننده

حدود اختیارات: حدود اختیارات مراجع رسیدگی کننده باید به طور مشخص تعیین شود تا از تداخل و سوء تفاهم جلوگیری شود. تمایز بین تخلفات اداری و شخصی و تفسیر محدود قوانین می تواند به مراجع کمک کند تا در فرآیند رسیدگی دقت بیشتری داشته باشند. بررسی تخلفات جزئی نیز باید با توجه به اصول قانونی انجام شود تا عدالت در رسیدگی ها حفظ شود.

چارچوب قانونی: چارچوب قانونی مراجع رسیدگی کننده باید با قوانین ملی و آیین نامه های دانشگاهی تطابق داشته باشد. رعایت حقوق دانشجو و پیروی از اصول حقوقی از دیگر مؤلفه های مهم در این زمینه هستند. این چارچوب می تواند به مراجع کمک کند تا به صورت قانونی و عادلانه به تخلفات رسیدگی کنند و از نقض حقوق دانشجویان جلوگیری کنند.

تخلفات مربوط به رفتارهای عمومی: تخلفات مربوط به رفتارهای عمومی شامل حضور در تجمعات، شرکت در اعتراضات و رعایت نظم است. مراجع باید در رسیدگی به این نوع تخلفات دقت کنند تا حقوق دانشجویان در این زمینه رعایت شود و از سرکوب غیرمناسب نظرات و آزادی‌های آنها جلوگیری شود. در این راستا، مراجع می‌توانند به دنبال راهکارهای مناسب برای شفاف‌سازی سیاست‌های خود در این زمینه باشند.

تخلفات علمی: تخلفات علمی شامل تقلب در امتحانات، سرقت علمی و جعل مدارک است که مراجع باید با جدیت به این موارد رسیدگی کنند. عدم رعایت قوانین پژوهشی نیز از دیگر تخلفات است که می‌تواند آسیب‌های جدی به اعتبار دانشگاه وارد کند. مراجع باید برای شناسایی و رسیدگی به این تخلفات به ابزارهای مناسب و کارشناسان متخصص متکی باشند.

تخلفات مالی و اداری: تخلفات مالی و اداری شامل سوءاستفاده از منابع دانشگاهی، فساد مالی و نقض قوانین استخدامی است. این نوع تخلفات به دلیل تأثیر مستقیم بر اعتبار دانشگاه و جامعه آموزشی باید به صورت جدی مورد بررسی قرار گیرد. مراجع باید ساختارهای نظارتی قوی‌تری را برای شناسایی و پیشگیری از این تخلفات ایجاد کنند.

تنبیهات: نوع و میزان تنبیه باید متناسب با تخلف انجام شده باشد. تأثیرات تنبیه بر آینده تحصیلی دانشجویان و کاهش فرصت‌های آنها نیز باید در نظر گرفته شود. این امر می‌تواند به ایجاد یک رویه عادلانه و شفاف در برخورد با تخلفات کمک کند و از نارضایتی دانشجویان جلوگیری نماید.

تم ۳: مشکلات و چالش‌های مراجع رسیدگی

محدودیت‌های قانونی: محدودیت‌های قانونی شامل ابهام در قوانین و کمبود قوانین خاص دانشگاهی است که می‌تواند مراجع را در فرآیند رسیدگی به چالش بکشد. این مشکلات موجب عدم تناسب قوانین با واقعیت‌های دانشجویی می‌شود و نیاز به بازنگری و اصلاح قوانین را نمایان می‌سازد.

مشکلات اجرایی: مشکلات اجرایی مانند عدم کفایت منابع و ناهماهنگی در اجرا می‌تواند بر فرآیند رسیدگی به تخلفات تأثیر منفی بگذارد. تأخیر در رسیدگی و نقص در فرآیندها نیز می‌تواند منجر به کاهش اعتماد دانشجویان به مراجع رسیدگی‌کننده شود و در نتیجه کیفیت فرآیندهای انضباطی را تحت‌الشعاع قرار دهد.

بی‌اعتمادی دانشجویان: بی‌اعتمادی دانشجویان به مراجع رسیدگی به دلیل نبود شفافیت در احکام و ترس از ناعادلانه بودن تصمیمات به وجود می‌آید. احساس عدم امنیت در دفاع از خود می‌تواند موجب کاهش مشارکت دانشجویان در فرآیندهای انضباطی شود و به نارضایتی و بی‌اعتمادی بیشتر منجر گردد.

فشارهای سیاسی و اجتماعی: فشارهای سیاسی و اجتماعی شامل تأثیر مداخلات خارجی و فشار گروه‌های سیاسی هستند که می‌توانند بر روند رسیدگی تأثیرگذار باشند. رسانه‌ها و نظارت‌های غیرعلمی نیز می‌توانند به ایجاد فشار بر مراجع رسیدگی و مختل کردن فرآیندهای عادلانه منجر شوند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که ساختار و صلاحیت مراجع رسیدگی‌کننده به تخلفات انضباطی دانشجویان در ایران با چالش‌ها و نواقصی همراه است که نیازمند بازنگری و اصلاحات اساسی است. بررسی‌های انجام‌شده از منابع معتبر نشان داد که این مراجع غالباً به دلیل کمبود

شفافیت در صلاحیت‌ها و نبود معیارهای مشخص برای رسیدگی به تخلفات، قادر به اعمال عدالت کامل نیستند. به‌ویژه، صلاحیت‌های این مراجع به‌گونه‌ای تعریف نشده‌اند که بتوانند به تمام جنبه‌های تخلفات دانشجویی رسیدگی کنند و بسیاری از تخلفات خارج از چارچوب‌های موجود باقی می‌مانند (Babaei & Gholami, 2012). همچنین، ساختار موجود به‌دلیل نبود نهادهای نظارتی کارآمد و مستقل، باعث می‌شود که فرآیند رسیدگی به تخلفات تحت تأثیر عوامل غیرمستقل قرار گیرد (Khosravi, 2019).

در همین راستا، یافته‌ها نشان می‌دهد که یکی از مهم‌ترین چالش‌های نظام انضباطی دانشگاه‌ها، عدم وجود رویه‌های یکپارچه و شفاف برای رسیدگی به تخلفات است. این امر منجر به اعمال تصمیمات سلیقه‌ای و ناعادلانه در بسیاری از موارد شده است (Azizi, 2013). برخی از مطالعات نیز نشان داده‌اند که این مشکل عمدتاً به‌دلیل فقدان قوانین دقیق و مشخص در آیین‌نامه‌های انضباطی و تداخل صلاحیت‌های مراجع اجرایی با نهادهای انضباطی به‌وجود می‌آید (Babaei & Davar, 2012). به عنوان مثال، انتخاب اعضای هیئت‌های انضباطی بر اساس معیارهای غیرحقوقی و غیرتخصصی یکی از عوامل مؤثر در کاهش کارایی این نهادها است (Bagheri & Barzegar, 2020).

همچنین، یافته‌ها نشان داد که یکی از مهم‌ترین تخلفات دانشجویی که نیازمند بازنگری است، تخلفات علمی مانند تقلب در امتحانات و سرقت علمی است. این نوع تخلفات به‌دلیل تأثیر مستقیم بر اعتبار علمی دانشگاه و دانشجو باید با دقت بیشتری مورد رسیدگی قرار گیرد (Sadeghi Moghaddam & Mirzadeh, 2016b). در همین راستا، پژوهش‌های قبلی نیز نشان داده‌اند که تخلفات علمی در دانشگاه‌ها به‌ویژه در ایران با روند رو به افزایشی مواجه است و نیاز به اتخاذ راهکارهای جدید و دقیق‌تر در این زمینه است (Emami & Mousavi, 2004). یافته‌های این پژوهش همچنین حاکی از آن است که ساختار فعلی مراجع انضباطی دانشگاه‌ها قادر به رسیدگی به تمام جنبه‌های تخلفات دانشجویی نیست. این ساختار به‌ویژه در زمینه تخلفات مالی و اداری با چالش‌های جدی مواجه است (Bagheri et al., 2013). به عنوان مثال، سوءاستفاده از منابع دانشگاهی و تسهیلات مالی یکی از مهم‌ترین مواردی است که به‌درستی تحت پوشش مراجع انضباطی قرار نمی‌گیرد (Masoudnia & Chor Kendelji, 2017). این موضوع نیازمند بازنگری در ساختار و فرآیندهای انضباطی است تا بتوان به تخلفات مالی و اداری نیز با دقت بیشتری رسیدگی کرد.

نتایج این پژوهش با نتایج برخی از مطالعات پیشین هم‌راستا است. برای مثال، نتایج تحقیقاتی که توسط Mohseni (2006) انجام شد، نشان داد که نبود شفافیت در صلاحیت‌های مراجع انضباطی و تداخل وظایف آن‌ها با نهادهای اجرایی دانشگاه منجر به کاهش کارایی این نهادها می‌شود (Mohseni, 2006). این یافته با نتایج تحقیق حاضر مطابقت دارد و نشان می‌دهد که نیاز به تعیین صلاحیت‌های دقیق و شفاف برای مراجع انضباطی همچنان وجود دارد. همچنین، مطالعه‌ای توسط Khosravi (2019) تأکید کرده است که سیستم نظارتی ضعیف بر مراجع انضباطی می‌تواند منجر به تصمیمات ناعادلانه و نقض حقوق دانشجویان شود (Khosravi, 2019).

از سوی دیگر، برخی از مطالعات نشان داده‌اند که مراجع انضباطی در ایران به‌دلیل نبود نهادهای مستقل نظارتی و ضعف در قوانین موجود، در بسیاری از موارد تصمیمات ناعادلانه‌ای اتخاذ می‌کنند (Habibzadeh & Mousavi, 2006). این یافته نیز با نتایج پژوهش حاضر هم‌راستا است که نشان داد یکی از مهم‌ترین مشکلات نظام انضباطی دانشگاه‌ها، نبود نظارت کافی بر عملکرد مراجع انضباطی است.

علاوه بر این، پژوهش‌های قبلی به تخلفات علمی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین چالش‌های دانشگاه‌ها اشاره کرده‌اند. برای مثال، مطالعه‌ای توسط Sadeghi Moghaddam و Mirzadeh (2016b) نشان داد که تقلب علمی و سرقت علمی از مهم‌ترین تخلفات دانشجویی است که

باید به طور جدی تر مورد رسیدگی قرار گیرد (Sadeghi Moghaddam & Mirzadeh, 2016a). یافته‌های این پژوهش نیز نشان داد که تخلفات علمی به دلیل تأثیرات جدی آن بر اعتبار دانشگاه‌ها نیازمند بازنگری و بازتعریف در آیین‌نامه‌های انضباطی است. در زمینه تخلفات مالی و اداری، پژوهش‌های قبلی نیز نشان داده‌اند که سوءاستفاده از منابع دانشگاهی و تسهیلات مالی یکی از مشکلات عمده دانشگاه‌ها است که نیاز به بازنگری در قوانین و مقررات دارد (Bagheri et al., 2013). این پژوهش نیز تأکید می‌کند که تخلفات مالی باید به عنوان یکی از اولویت‌های نظام انضباطی دانشگاه‌ها مورد توجه قرار گیرد و نهادهای انضباطی باید سازوکارهای مناسبی برای مقابله با این نوع تخلفات طراحی کنند.

پژوهش حاضر با چند محدودیت مواجه بوده است. اولاً، این مطالعه تنها از طریق مرور ادبیات به داده‌ها دسترسی پیدا کرده است و هیچ‌گونه مطالعه میدانی انجام نشده است. این موضوع می‌تواند به کاهش تنوع و گستردگی داده‌ها منجر شود. اگرچه مرور ادبیات یکی از روش‌های معتبر در پژوهش‌های کیفی است، اما انجام مصاحبه‌های عمیق با افراد مرتبط می‌توانست به بهبود دقت و اعتبار نتایج کمک کند. ثانیاً، محدودیت زمانی و مکانی نیز یکی دیگر از چالش‌ها بوده است. این پژوهش تنها بر اساس آیین‌نامه‌ها و قوانین موجود در ایران انجام شده است و ممکن است نتایج آن برای سایر کشورها قابل تعمیم نباشد.

پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آینده، از روش‌های تحقیق میدانی نیز استفاده شود تا داده‌های حاصل از تجربه‌های واقعی افراد در نظام انضباطی دانشگاه‌ها گردآوری شود. انجام مصاحبه با دانشجویان، اساتید، و اعضای هیئت‌های انضباطی می‌تواند به بهبود درک ما از مشکلات موجود کمک کند. همچنین، پژوهش‌های مقایسه‌ای بین نظام‌های انضباطی دانشگاه‌های ایران و سایر کشورها می‌تواند بینش‌های جدیدی در زمینه بهبود ساختار و فرآیندهای انضباطی فراهم کند. به علاوه، مطالعاتی در زمینه تأثیرات تغییرات قوانین و مقررات انضباطی بر کاهش تخلفات دانشجویی می‌تواند نتایج کاربردی تری ارائه دهد.

به منظور بهبود وضعیت نظام انضباطی دانشگاه‌ها، پیشنهاد می‌شود که ابتدا سازوکارهای نظارتی قوی تری بر مراجع انضباطی ایجاد شود. این نهادها باید مستقل از سایر نهادهای اجرایی دانشگاه فعالیت کنند تا از بروز هرگونه تداخل منافع جلوگیری شود. همچنین، لازم است که آیین‌نامه‌های انضباطی بازبینی و اصلاح شوند تا تخلفات مختلف، به ویژه تخلفات علمی و مالی، با دقت بیشتری پوشش داده شوند. به علاوه، آموزش مداوم اعضای هیئت‌های انضباطی در زمینه حقوق دانشجویی و اصول دادرسی عادلانه می‌تواند به بهبود عملکرد این نهادها کمک کند. در نهایت، دانشگاه‌ها باید تلاش کنند تا با ایجاد محیطی شفاف و منصفانه، اعتماد دانشجویان به سیستم انضباطی را افزایش دهند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

EXTENDED SUMMARY

The governance of student disciplinary violations in universities plays a critical role in maintaining academic integrity and ensuring that students uphold the institution's code of conduct. However, in

Iran, the current structure and jurisdiction of disciplinary bodies responsible for handling student violations face significant challenges. These challenges stem from a lack of transparency, inadequate oversight, and ambiguities in jurisdiction. This study aims to critically analyze the existing structure of student disciplinary bodies in Iranian universities to identify the underlying problems and suggest potential improvements. Previous studies, such as those conducted by Babaei & Gholami (2012), have highlighted various flaws in disciplinary regulations, particularly in terms of fairness and transparency. In this regard, the need for reforms has become increasingly apparent. This study aims to investigate and analyze the structure and jurisdiction of disciplinary bodies responsible for addressing student violations in Iranian universities (Babaei & Gholami, 2012). The primary objective is to identify challenges, weaknesses, and shortcomings in the current system and propose suggestions for improving the performance of these bodies.

This qualitative study was conducted through an extensive literature review, focusing on existing academic works, legal documents, and university regulations concerning student disciplinary violations in Iran. The literature review method was chosen due to its ability to provide a comprehensive understanding of the theoretical and legal framework underpinning the disciplinary system. The analysis was grounded in theoretical saturation, allowing for the examination of a wide range of sources until no new themes or insights emerged. Key sources include foundational legal texts (Emami & Estavar Sangari, 2013) and research on the procedural aspects of disciplinary proceedings in universities (Khosravi, 2019). This approach ensured a thorough exploration of the structure and functioning of disciplinary bodies, offering insights into their limitations and strengths.

The findings of this study suggest that the current system governing student disciplinary violations in Iranian universities suffers from multiple structural and procedural deficiencies. One of the primary issues is the lack of transparency in how these bodies exercise their authority. As noted by Azizi (2013), the absence of clear and consistent criteria for handling violations leads to arbitrary decisions, which erodes students' trust in the system (Azizi, 2013). Moreover, there is a significant overlap in the roles of disciplinary bodies and administrative authorities, leading to conflicts of interest and further complicating the decision-making process (Babaei & Davar, 2012). This overlap, in turn, weakens the impartiality of disciplinary proceedings.

Another critical finding is the insufficient oversight of disciplinary bodies. Khosravi (2019) emphasized that independent supervision is necessary to ensure fair and just outcomes in disciplinary cases. However, in many universities, disciplinary bodies operate without meaningful external review, leaving room for biased or uninformed decisions. The lack of independent oversight also means that students have limited recourse if they feel that their cases have been mishandled. This structural flaw, combined with inadequate training of committee members, contributes to the inefficiency and perceived unfairness of the disciplinary system (Khosravi, 2019).

The findings of this study align with previous research highlighting the need for reforms in the structure and functioning of student disciplinary bodies. For instance, Khosravi (2019) argues that the absence of clear guidelines and transparent processes for handling violations leads to inconsistent and sometimes unjust outcomes (Khosravi, 2019). This is corroborated by Babaei & Gholami (2012), who noted that many disciplinary bodies lack the expertise and legal grounding required to make informed decisions (Babaei & Gholami, 2012). The current study reinforces these observations, demonstrating that without proper oversight and well-defined procedures, disciplinary bodies cannot effectively uphold academic standards or protect students' rights.

Additionally, this study highlights the growing concern around academic misconduct, such as plagiarism and exam cheating, which have become increasingly prevalent in Iranian universities (Sadeghi Moghaddam & Mirzadeh, 2016a, 2016b). While academic dishonesty is a global issue, the lack of robust mechanisms to address these violations in Iran exacerbates the problem. The findings suggest that revisions to the existing disciplinary codes are necessary to better address academic misconduct. Such revisions should include clearer definitions of academic offenses and stricter penalties to deter students from engaging in dishonest behaviors. As Fathi (2013) suggests, an effective disciplinary system must not only punish violations but also cultivate an environment of academic integrity (Fathi, 2013).

In addition to academic misconduct, financial violations, such as the misuse of university resources, represent another area of concern that is often overlooked in disciplinary proceedings (Bagheri & Barzegar, 2020). This study found that many disciplinary bodies do not have the jurisdiction or expertise to handle cases involving financial misconduct. Consequently, these violations often go unaddressed, further undermining the credibility of the disciplinary system. The findings point to the need for expanding the jurisdiction of disciplinary bodies to include financial misconduct and ensuring that committee members receive adequate training in financial oversight.

The study concludes that the current structure and jurisdiction of student disciplinary bodies in Iranian universities are inadequate for addressing the full range of student violations. The lack of transparency, insufficient oversight, and the absence of clear guidelines for handling academic and financial misconduct contribute to the inefficiency of these bodies. To address these issues, it is essential to implement reforms aimed at clarifying the roles and responsibilities of disciplinary bodies, establishing independent oversight mechanisms, and revising the current disciplinary codes to account for the complexities of modern student violations (Emami & Mousavi, 2004). Furthermore, training programs should be developed to equip disciplinary committee members with the legal and procedural knowledge necessary to make informed decisions.

In line with previous studies (Azizi, 2013; Khosravi, 2019), this research underscores the importance of ensuring that disciplinary proceedings are fair, transparent, and aligned with the principles of justice. By implementing these reforms, universities in Iran can create a more robust and equitable system for managing student disciplinary violations, thereby fostering a culture of accountability and academic integrity. As higher education continues to evolve, it is crucial that disciplinary bodies keep pace with the changing needs of the student population and the broader academic community.

References

- Aghaei Jannat Makan, H. (2017). *The Right to Fair and Just (Impartial) Trial*. Jungle Publications.
- Azizi, E. (2013). The Impact of Judge Selection Methods on Judicial Independence in the United States with a Look at Iranian Law. *Comparative Law Studies*(1), 121.
- Babaei, M. A., & Davar, M. (2012). Criminal Jurisdiction and Its Place in the Iranian Legal System. *Journal of Criminal Law Teachings*(3), 104-103.
- Babaei, M. A., & Gholami, M. (2012). The Most Prominent Aspects of Punishment Reduction in the New Islamic Penal Code. *Journal of Legal Thoughts*(3), 64.
- Bagheri, A., Karim, A., & Mousavi. (2013). Critical Analysis of the Historical Trend of Higher Education in Iran. *Journal of Cultural and Research Society*, 4(1), 25.
- Bagheri, M., & Barzegar, A. (2020). Administrative Discipline in Public Law of Iran. *6th Conference on Judicial Management Challenges and Judicial Proceedings in Judiciary Meybod*.
- Einollahi, B., & Zolfi Gol, M. A. (2022). *Disciplinary Guidelines for Students (Approved in November 2022)*. Ministry of Health, Treatment and Medical Education, Minister of Science, Research and Technology.
- Emami, M., & Estavar Sangari, K. (2013). *Administrative Law, Volume I*. Mizan Publications.

- Emami, M., & Mousavi, N. (2004). Theoretical Foundations of Quasi-Judicial Bodies and Their Position in Iranian Law. *Journal of Social and Human Sciences*, 21(2), 95.
- Fathi, M. J. (2013). The Role of the Prosecutor in Modern Criminal Policy and the Requirements of a Fair Trial. *Journal of Islamic Jurisprudence and Law*(7), 126.
- Gorgi Azendariani, A. A., & Fathi, Y. (2015). Pathology of the Judicial Process in Administrative and Financial Misconduct Hearings Regarding an Optimal Model. *Administrative Law Quarterly*(9), 37.
- Habibzadeh, M. J., & Mousavi. (2006). Analysis of the Crime of Propaganda Against the Islamic Republic of Iran. *Islamic Law Journal*, 3(Summer Issue), 137.
- Khosravi, A. (2019). Evaluation of the Requirements for Fair Trial in Addressing Student Disciplinary Violations. *2nd National Conference on University Culture* Birjand.
- Mahmoudi, J., & Eskandari, A. S. (2014). *An Introduction to the Disciplinary Prosecution Process of University Faculty Members in Iran Based on Fair Trial Principles*. Majd Publications.
- Mahmoudi, J., & Eskandari, S. (2014a). *An Introduction to the Disciplinary Prosecution Process of University Faculty Members in Iran Based on Fair Trial Principles*. Majd Publications.
- Mahmoudi, J., & Eskandari, S. (2014b). *The Process of Disciplinary Prosecution of Faculty Members in Iranian Universities*. Majd Publications.
- Masoudnia, M. A., & Chor Kendelji, R. (2017). Jurisdiction and Competence of Quasi-Judicial Authorities in Iranian Law. *Journal of Islamic Jurisprudence and Law*(1), 123.
- Mohseni, H. (2006). The Concept of Procedural Principles and Their Interpretative Role in Changing These Principles from Procedural Formalities. *Journal of the Bar Association*(192 and 193), 114.
- Moradkhani, F., & Mahmoudi, J. (2020). A Critical Analysis of the Student Disciplinary Guidelines. *Administrative Law*, 8(24), 187-207. <https://doi.org/https://doi.org/10.29252/qjal.8.24.187>
- Najabat Khah, M., Afshar, F., & Mousavi Zadeh, S. S. (2017). Pathology of the Structure and Competence of Specialized Administrative Authorities in Iranian Administrative Law. *Judicial Perspectives Quarterly*(77 and 78), 218.
- Sadeghi Moghaddam, M. H., & Mirzadeh, N. (2016a). *Procedure for Addressing Disciplinary Violations of Faculty Members*. Tehran University Press.
- Sadeghi Moghaddam, M. H., & Mirzadeh, N. (2016b). *Procedure for Disciplinary Violations of Faculty Members*. University of Tehran Publications.
- Shahcheragh, H. (2010). Criteria for Differentiating Principles of Procedure from Formalities in Legal Proceedings. *Journal of Legal Year*, 2(7), 17.
- Tah, F., & Ashrafi, L. (2011). *Fair Trial*. Mizan Publications.
- Yavari, A. (2004). The Right to a Fair Trial. *Constitutional Law Journal*(2), 269.
- Yavari, A. (2014). From Trial or Fair Trial: A Transformation in the Classic Concept and Scope of Trials and Its Assurances. *Quarterly Journal of Legal Research*(68), 214.